

Grip op de afvalbeheer-bijdrage

Van producenten-verantwoordelijkheid tot kostenbeheersing

Packspert
onze kennis | jouw voorsprong

Samenvatting

Wie verpakkingen op de Nederlandse markt brengt, krijgt te maken met verschillende regels en verantwoordelijkheden. De Europese Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR), de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) en de Nederlandse afvalbeheerbijdrage hangen daarbij nauw met elkaar samen.

Deze whitepaper legt die samenhang uit en zoomt vervolgens in op de Nederlandse situatie: *de Afvalbeheerbijdrage Verpakkingen*. Je leest wanneer een bedrijf onder deze regeling valt, welke verpakkingen moeten worden geregistreerd en hoe de hoogte van de bijdrage wordt bepaald.

Daarnaast krijg je praktische handvatten om jouw verpakkingenadministratie goed in te richten en onnodige kosten te voorkomen. Materiaalkeuze, verpakkingsgewicht, exportstromen en een correcte registratie hebben namelijk direct invloed op de aangifte en kunnen ook effect hebben op de uiteindelijke kosten.

De PPWR vormt hierbij het bredere Europese kader. De verordening is sinds 12 augustus 2026 van toepassing, waarbij verschillende verplichtingen de komende jaren stap voor stap gaan gelden. Daarmee wordt het steeds belangrijker om verpakkingskeuzes en verpakkingsgegevens niet alleen vanuit de Nederlandse afvalbeheerbijdrage te bekijken, maar ook binnen het bredere Europese kader.

Inhoudsopgave

- Van PPWR naar afvalbeheerbijdrage | **2**
- Van wet naar praktijk:
  zo werkt de afvalbeheerbijdrage | **4**
- Producent of niet:
  voor wie geldt de afvalbeheerbijdrage? | **5**
- Tariefdifferentiatie:
  het bepalen van de afvalbeheerbijdrage | **8**
- Kostenbeheersing:
  7 stappen om niet te veel te betalen | **10**
- Toekomstbestendig verpakken:
  wat verandert er door de PPWR | **12**
- Checklist:
  klaar voor de afvalbeheerbijdrage? | **14**
- Verder lezen | **15**

Om te onthouden

- De afvalbeheerbijdrage is een uitwerking van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV).
- Niet de fabrikant van een verpakking is verantwoordelijk, maar degene die deze als eerste op de Nederlandse markt brengt.
- De hoogte van de bijdrage hangt af van het verpakkingsmateriaal, de geregistreerde hoeveelheden en de actuele tarieven van Verpact.
- Een goede verpakkingenadministratie voorkomt fouten én onnodige kosten.
- Slimme materiaalkeuzes kunnen bijdragen aan zowel een lagere afvalbeheerbijdrage als beter recyclebare verpakkingen.
- De gegevens die je verzamelt voor de aangifte zijn ook belangrijk om aan andere verplichtingen uit de PPWR te kunnen voldoen.

Disclaimer
Deze whitepaper is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Wet- en regelgeving rondom verpakkingen is voortdurend in ontwikkeling. Controleer daarom altijd de meest actuele informatie via de bevoegde instanties. Aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Hoofdstuk 1

Van PPWR naar afvalbeheerbijdrage

Wie in Nederland verpakkingen op de markt brengt, krijgt te maken met verschillende begrippen en regels. De PPWR, uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) en de afvalbeheerbijdrage worden daarbij regelmatig door elkaar gebruikt. Ze hangen inderdaad nauw met elkaar samen, maar betekenen niet hetzelfde.

De PPWR

Het Europese kader

De *Packaging and Packaging Waste Regulation* (PPWR) is de Europese wetgeving voor verpakkingen en verpakkingsafval. De PPWR geldt sinds 12 augustus 2026 in alle EU-lidstaten en vervangt de eerdere Europese richtlijn voor verpakkingen en verpakkingsafval.

De PPWR stelt regels voor de hele levenscyclus van verpakkingen: van ontwerp en materiaalgebruik tot hergebruik, inzameling en recycling. Daarbij is er veel aandacht voor het verminderen van verpakkingsafval en het beter hergebruiken en recyclen van verpakkingen. Voor bedrijven worden keuzes over bijvoorbeeld materiaal, gewicht en ontwerp daardoor steeds belangrijker. Verschillende bepalingen uit de PPWR gaan de komende jaren stap voor stap gelden.

Een belangrijk onderdeel van de PPWR is *de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV).*

De UPV

Verantwoordelijk ook na verkoop

UPV betekent dat de verantwoordelijkheid van een producent niet eindigt zodra een product of verpakking is verkocht. Producenten dragen ook verantwoordelijkheid voor wat er met hun verpakkingen gebeurt wanneer deze afval worden. Daaronder vallen onder meer de inzameling en verwerking van verpakkingsafval en het behalen van de daarvoor geldende doelstellingen. Het uitgangspunt is dat de kosten daarvan bij de producenten worden gelegd.

De UPV is dus geen belasting en ook geen tarief, maar een wettelijk principe waarmee de verantwoordelijkheid voor de afvalfase bij producenten wordt gelegd. In Europese en internationale context wordt hiervoor de Engelse term *Extended Producer Responsibility (EPR)* gebruikt.

> *Belangrijk, de regels voor UPV staan in de PPWR, maar dat betekent niet dat bedrijven één Europese aangifte doen of één Europese bijdrage betalen. De uitvoering van de UPV vindt per lidstaat plaats. Een bedrijf dat verpakkingen in meerdere landen op de markt brengt, kan daardoor in meerdere landen registratie-, rapportage- en financiële verplichtingen hebben.*

Gratis whitepaper PPWR

Voor meer informatie over de PPWR, lees onze whitepaper *Van afval naar waarde: de toekomst van verpakken.*

Aanvragen

De afvalbeheerbijdrage

De Nederlandse financiering

Producenten die verpakte producten op de Nederlandse markt brengen, betalen een afvalbeheerbijdrage waarmee het landelijke systeem voor inzameling, sortering en recycling van verpakkingsafval wordt gefinancierd. Zo wordt de wettelijke verantwoordelijkheid van producenten in Nederland omgezet in een praktisch systeem voor het beheer van verpakkingsafval.

De overeenkomst over de afvalbeheerbijdrage is *algemeen verbindend verklaard (AVV)*. Hierdoor geldt de betalingsverplichting voor alle producenten die onder deze regeling vallen.

Belangrijk, de afvalbeheerbijdrage is dus geen aparte regel naast de UPV. Het is de manier waarop producenten in Nederland samen betalen voor de inzameling en verwerking van verpakkingsafval.

Belangrijk onderscheid

Voor bedrijven is het belangrijk om deze verschillende niveaus uit elkaar te houden.

- **De PPWR** bepaalt op Europees niveau steeds meer aan welke eisen verpakkingen moeten voldoen en welke verantwoordelijkheden producenten hebben.
- **De UPV** bepaalt dat producenten ook verantwoordelijk zijn voor hun verpakkingen wanneer deze afval worden.
- **De Nederlandse afvalbeheerbijdrage** vertaalt een belangrijk deel van die verantwoordelijkheid naar een concrete financiële verplichting voor bedrijven die verpakkingen op de Nederlandse markt brengen.

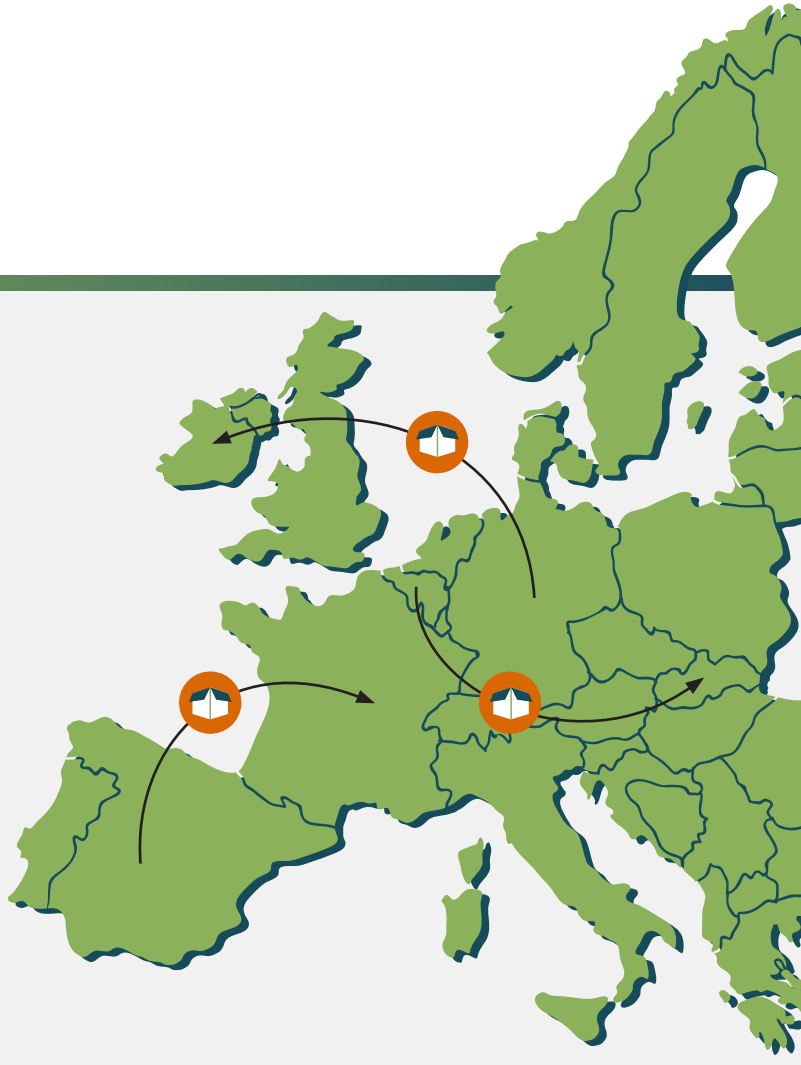
De afvalbeheerbijdrage is het onderwerp van deze whitepaper en in de volgende hoofdstukken kijken we daarom niet naar alle verplichtingen uit de PPWR, maar specifiek naar de Nederlandse afvalbeheerbijdrage:

- Wie is bijdrageplichtig?
- Over welke verpakkingen moet worden gerapporteerd?
- Hoe wordt de bijdrage berekend?
- Hoe kunnen bedrijven voorkomen dat zij te veel betalen?

Verplichtingen in andere Europese lidstaten

Brengt een bedrijf verpakkingen of verpakte producten op de markt in een andere Europese lidstaat? Dan kan het volgens de PPWR in dat land als producent worden gezien. Het bedrijf moet dan voldoen aan de UPV-verplichtingen die daar gelden. Heeft het bedrijf geen vestiging in dat land? Dan is het verplicht om een gemachtigd vertegenwoordiger (de zogenaamde *authorized representative*) voor de UPV aan te stellen.

> *De verplichting om een gemachtigd vertegenwoordiger aan te stellen is uitgesteld tot 1 januari 2035. Tot die tijd hoeft een bedrijf dus geen gemachtigd vertegenwoordiger voor de UPV aan te stellen. De andere UPV-verplichtingen blijven wel van kracht, zoals registratie, rapportage en eventuele financiële verplichtingen in de betreffende lidstaat.*

Hoofdstuk 2

Van wet naar praktijk: zo werkt de afvalbeheerbijdrage

In Nederland voert Verpact namens producenten de UPV voor verpakkingen collectief uit. Producenten die onder de regeling vallen, betalen daarvoor de afvalbeheerbijdrage aan Verpact. Verpact gebruikt deze bijdrage om het systeem voor de inzameling, sortering en recycling van verpakkingsafval te organiseren en de resultaten daarvan te monitoren.

Waar gaat de bijdrage naartoe?

De opbrengsten van de afvalbeheerbijdrage worden gebruikt voor verschillende onderdelen van het Nederlandse systeem voor verpakkingsafval. Denk daarbij aan:

- het inzamelen van verpakkingsafval
- het sorteren van materialen
- het recyclen en verwerken van verpakkingsafval
- het monitoren van recyclingprestaties en wettelijke doelstellingen
- de verdere ontwikkeling van recyclingsystemen

Waarom niet iedere verpakking hetzelfde kost

Niet iedere verpakking heeft dezelfde impact op de afvalverwerking. Sommige materialen zijn eenvoudig te recyclen, terwijl andere meer kosten met zich meebrengen voor inzameling of verwerking. Daarom hanteert Verpact verschillende tarieven per materiaalsoort.

De hoogte van de afvalbeheerbijdrage hangt onder andere af van:

- het gebruikte verpakkingsmateriaal
- de hoeveelheid die op de markt wordt gebracht
- de geldende tariefstructuur

Jaarlijks worden de tarieven opnieuw vastgesteld.

Een prikkel voor beter verpakken

De afvalbeheerbijdrage financiert niet alleen de inzameling en recycling van verpakkingen. Door verschillende tarieven voor verschillende materialen stimuleert het systeem bedrijven om verpakkingen beter recyclebaar te maken en bewuster materiaal te kiezen.

De afvalbeheerbijdrage wordt ingezet voor de inzameling, sortering en recycling van verpakkingsafval, zodat grondstoffen opnieuw kunnen worden gebruikt voor nieuwe verpakkingen.

Hoofdstuk 3

Producent of niet: voor wie geldt de afvalbeheerbijdrage?

Veel bedrijven denken dat de afvalbeheerbijdrage afhangt van hoeveel verpakkingen zij gebruiken. Dat klopt slechts gedeeltelijk. De belangrijkste vraag is: wie brengt de verpakking als eerste op de Nederlandse markt? Dat bedrijf wordt namelijk door de wet gezien als producent en valt vervolgens onder de UPV.

Wie is verantwoordelijk?

Het is dus goed om te realiseren dat een bedrijf verpakkingen niet zelf hoeft te maken om toch als producent gezien te worden. De afvalbeheerbijdrage kan onder andere gelden voor:

- fabrikanten die verpakte producten in Nederland op de markt brengen
- importeurs die verpakte producten vanuit het buitenland naar Nederland halen
- merkhouders of opdrachtgevers die producten onder eigen naam laten produceren
- leveranciers van bepaalde lege verpakkingen die onder de regeling vallen
- buitenlandse bedrijven die rechtstreeks leveren aan Nederlandse eindgebruikers of afnemers.

De 50.000 kg-vrijstelling

Voor veel verpakkingen geldt een vrijstelling bij minder dan 50.000 kg verpakkingsmateriaal per jaar. Bedrijven die onder deze grens blijven hoeven in veel gevallen geen afvalbeheerbijdrage af te dragen in Nederland, maar hebben wel een registratieplicht.

Er zijn echter belangrijke uitzonderingen. Voor bepaalde SUPs (Single-Use Plastics) en statiegeldverpakkingen gelden afwijkende regels.

> Belangrijk is dat ieder bedrijf moet kunnen aantonen hoeveel verpakkingen zij op de markt hebben gebracht en hoe deze hoeveelheden zijn vastgesteld; ook als dit minder dan 50.000 kg is.

Praktijkvoorbeeld

Verpakkingen die nooit bij de consument komen

Een Nederlandse producent importeert grondstoffen uit het buitenland. De grondstoffen worden aangeleverd in big bags van 300 liter en grote kartonnen dozen van 1 m^3. Zodra de zending in het magazijn aankomt, worden de verpakkingen verwijderd en afgevoerd. De grondstoffen worden vervolgens verwerkt in nieuwe producten.

Deze verpakkingen, die nooit bij een consument terechtkomen, worden als logistieke hulpmiddelen gezien. Big bags kwalificeren vanaf een inhoud van 250 liter als logistiek hulpmiddel en voor dozen geldt dit vanaf 1 m^3 binnenmaat. Omdat de big bags en dozen na gebruik worden afgevoerd en niet opnieuw voor hetzelfde doel in de keten worden ingezet, gaat het in dit voorbeeld om eenmalige logistieke hulpmiddelen. Ze moeten worden opgenomen in de aangifte, maar hierover hoeft geen afvalbeheerbijdrage te worden betaald.

Let op

De pauzeknop van Verpact

Sinds 12 augustus 2026 gelden vanuit de PPWR nieuwe regels voor de vraag welke onderneming als producent wordt gezien. Afhankelijk van het type verpakking en de manier waarop deze op de markt wordt gebracht, kan daardoor ook veranderen wie verantwoordelijk is voor de aangifte.

Voor drie specifieke verpakkingssoorten bestaat hierover nog onduidelijkheid:

- verzendverpakkingen
- serviceverpakkingen
- primaireproductieverpakkingen.

Verpact heeft daarom voor deze verpakkingen tijdelijk op de *'pauzeknop'* gedrukt.

Dit betekent dat bedrijven voor deze verpakkingen in Nederland voorlopig moeten blijven uitgaan van de werkwijze die vóór 12 augustus 2026 gold. De partij die volgens die werkwijze verantwoordelijk was voor de aangifte, blijft dat zolang de knop ingedrukt blijft.

Let op bij export: de pauzeknop is een Nederlandse maatregel van Verpact en geldt niet in andere Europese lidstaten. Breng je verpakkingen op de markt in een andere lidstaat, dan moet je voldoen aan de daar geldende UPV-verplichtingen. Dat geldt ook voor verzendverpakkingen, serviceverpakkingen en primaireproductieverpakkingen. Afhankelijk van de regels in het betreffende land kan dit betekenen dat je je daar moet registreren, aangifte moet doen en een bijdrage moet betalen.

De pauzeknop betekent dus niet dat de producentenverantwoordelijkheid of aangifteplicht voor deze verpakkingen vervalt. Het is een tijdelijke Nederlandse maatregel zolang nog niet duidelijk is hoe de nieuwe producentdefinitie voor deze verpakkingssoorten precies moet worden toegepast.

Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, kan de verantwoordelijkheidsverdeling in Nederland alsnog veranderen. Verpact geeft daarbij aan dat een wijziging mogelijk gevolgen kan hebben met terugwerkende kracht tot 12 augustus 2026.

> *Kortom: ga voor Nederland voorlopig uit van de verantwoordelijkheidsverdeling zoals die vóór 12 augustus 2026 gold. Breng je deze verpakkingen in andere Europese lidstaten op de markt, controleer dan per land welke registratie-, aangifte- en betalingsverplichtingen gelden.*

Praktijkvoorbeeld

Producent zonder fabriek

Een Nederlandse webshop koopt producten in bij een leverancier in Duitsland. De producten worden door de Duitse leverancier verpakt in een verzendverpakking voordat zij naar Nederland worden verzonden. In de oorspronkelijke interpretatie van de PPWR zou de webshop mogelijk als producent kunnen worden gezien, omdat zij de verpakte producten als eerste op de Nederlandse markt aanbiedt.

Dit voorbeeld laat zien dat de verantwoordelijkheid niet altijd bij de fabrikant van de verpakking ligt, maar afhankelijk is van de rol die een partij vervult bij het op de markt aanbieden van de verpakking.

> *Let op: voor verzendverpakkingen heeft Verpact momenteel een tijdelijke stand-still (pauzeknop) ingesteld vanwege onduidelijkheid over de interpretatie van de PPWR. Totdat hierover Europese duidelijkheid bestaat, vraagt Verpact bedrijven uit te blijven gaan van de bestaande Nederlandse praktijk.*

Niet alleen consumenten-verpakkingen

De afvalbeheerbijdrage heeft niet alleen betrekking op verpakkingen die bij de consument terechtkomen. Voor logistieke hulpmiddelen gelden aparte regels. Dit zijn verpakkingen die worden gebruikt voor het vervoeren of opslaan van producten. Alleen verpakkingen die op de lijst van Verpact staan, worden als logistiek hulpmiddel gezien. Denk bijvoorbeeld aan pallets, rolcontainers, kratten vanaf 8 liter, dozen vanaf 1 m^3 en big bags vanaf 250 liter.

Een logistiek hulpmiddel is eenmalig wanneer het na gebruik niet opnieuw voor hetzelfde doel in de keten wordt ingezet. Een kartonnen palletbox die na ontvangst wordt weggegooid, kan bijvoorbeeld een eenmalig logistiek hulpmiddel zijn. Deze eenmalige logistieke hulpmiddelen moeten wel in de aangifte worden opgenomen, maar hierover wordt geen afvalbeheerbijdrage betaald. Het gewicht telt bovendien niet mee voor de drempel van 50.000 kg. Een logistiek hulpmiddel dat binnen een gesloten retoursysteem vaker wordt gebruikt, wordt als herbruikbaar of meermalig logistiek hulpmiddel gezien.

Disclaimer

Deze beslisboom is een vereenvoudigde weergave van de regelgeving rondom de afvalbeheerbijdrage.

Twijfel je of de regeling op jouw bedrijf van toepassing is? Packspert helpt je graag om jouw wettelijke verplichtingen in kaart te brengen en de juiste stappen te zetten.

Check in 30 seconde of de afvalbeheerbijdrage mogelijk voor jouw bedrijf geldt.

Hoofdstuk 4

Tariefdifferentiatie: het bepalen van de afvalbeheerbijdrage

De afvalbeheerbijdrage is geen vast bedrag per verpakking. De hoogte van de bijdrage wordt bepaald aan de hand van het soort verpakkingsmateriaal dat op de Nederlandse markt wordt gebracht en het gewicht van de verpakking. Omdat de kosten voor inzameling, sortering en recycling per materiaal verschillen, gelden er verschillende tarieven voor glas, papier en karton, kunststof, metaal, hout en andere materialen.

Hoe beter een materiaal kan worden ingezameld en verwerkt, hoe lager de kosten vaak zijn. Materialen die moeilijker recyclebaar zijn of waarvoor de verwerkingskosten hoger liggen, hebben een hogere afvalbeheerbijdrage.

Voor bedrijven betekent dit dat de materiaalkeuze niet alleen invloed heeft op de duurzaamheid van een verpakking, maar ook direct effect heeft op de jaarlijkse kosten.

Hoe worden de tarieven vastgesteld?

Verpact voert namens het verpakkende bedrijfsleven de wettelijke producentenverantwoordelijkheid uit en bepaalt ieder jaar de tarieven voor de verschillende verpakkingsmaterialen. Bij het vaststellen van deze tarieven wordt onder andere gekeken naar:

- de kosten voor inzameling
- de kosten voor sortering
- de kosten voor recycling
- de hoeveelheid verpakkingen die op de Nederlandse markt wordt gebracht
- de opbrengsten uit gerecycled materialen

De tarieven veranderen jaarlijks omdat de kosten binnen de afvalketen voortdurend in beweging zijn. Zo kunnen de kosten voor inzameling en recycling stijgen of dalen, veranderen de opbrengsten van gerecycled grondstoffen en worden nieuwe technieken voor sortering en verwerking toegepast. Ook wijzigingen in wet- en regelgeving of nieuwe Europese doelstellingen kunnen invloed hebben op de tariefstructuur.

Voor bedrijven is het daarom verstandig om de actuele tarieven ieder jaar tijdig mee te nemen in de begroting en bij keuzes voor nieuwe verpakkingen. Een wijziging in het tarief of een andere materiaalkeuze kan immers direct gevolgen hebben voor de totale afvalbeheerbijdrage.

Welke verpakkingen tellen mee?

Niet iedere verpakking wordt op dezelfde manier geregistreerd. Afhankelijk van de functie van de verpakking gelden verschillende categorieën, zoals verkoopverpakkingen, groepsverpakkingen, transportverpakkingen en serviceverpakkingen.

Daarnaast verdienen enkele situaties extra aandacht:

- **Samengestelde verpakkingen** moeten zoveel mogelijk per materiaal worden uitgesplitst.
- **Logistieke hulpmiddelen** kennen een afwijkende behandeling binnen de regelgeving en exportstromen moeten afzonderlijk worden geregistreerd.
- **Kleine onderdelen** zoals etiketten, sluitingen en doppen zijn onderdeel van de aangifte.

Niet ieder materiaal kost hetzelfde

Voor iedere materiaalsoort geldt een eigen tarief. Onderstaand overzicht geeft een indicatie van de relatieve tariefniveaus. Check de website van Verpact voor actuele tarieven.

LAAG TARIEF	GEMIDDELD TARIEF	HOOG TARIEF
Papier en karton	Ferrometaal	Kunststof (vormvast)
Glas	Aluminium	Kunststof (flexibel)
Hout	Drankenkartons	

Eén verpakking, meerdere materialen

Veel verpakkingen bestaan uit meerdere materialen. Denk bijvoorbeeld aan:

- een glazen pot met een metalen deksel
- een kunststof bakje met kartonnen sleeve
- een kartonnen doos met kunststof venster
- een fles met etiket en dop

Voor de aangifte moeten deze materialen afzonderlijk worden geregistreerd. Alleen zo kan de juiste afvalbeheerbijdrage worden berekend.

Waarom kunststof duurder is

Kunststof kent veel verschillende polymeersoorten die ieder een eigen recyclingproces vragen. Bovendien bestaan kunststofverpakkingen regelmatig uit meerdere lagen of bevatten zij etiketten, lijmen en coatings. Hierdoor zijn sortering en hoogwaardige recycling vaak complexer en daardoor duurder dan bij materialen zoals glas of papier. Het directe gevolg is dat de afvalbeheerbijdrage voor kunststof hoger is dan voor veel andere materialen.

Duurzaam verpakken loont

De tariefdifferentiatie in de afvalbeheerbijdrage stimuleert bedrijven om al tijdens de ontwikkeling van verpakkingen aandacht te besteden aan:

- materiaalkeuze
- recyclebaarheid
- de toepassing van monomaterialen
- het gebruik van gerecycled materiaal
- ontwerpen volgens Design for Recycling

Voor veel bedrijven sluit dit bovendien aan op de eisen uit de Europese PPWR (lees onze whitepaper: Van afval naar waarde – De toekomst van verpakken).

Praktijkvoorbeeld

De kracht van een slimme verpakking

Een producent verpakt een maaltijdsalade in een kunststof bakje dat is voorzien van een kunststof sealfolie. Bij de ontwikkeling van een nieuwe verpakking kiest het bedrijf ervoor om de kunststof folie te vervangen door een kartonnen sleeve.

Hierdoor kan een groter deel van de verpakking afzonderlijk als papier en karton worden geregistreerd. Omdat hiervoor een lager tarief geldt dan voor kunststof, daalt de totale afvalbeheerbijdrage.

Hoofdstuk 5

Kostenbeheersing: 7 stappen om niet te veel te betalen

Een juiste aangifte begint lang voordat de jaarlijkse opgave moet worden ingediend. Bedrijven die hun verpakkingsgegevens goed vastleggen, voorkomen niet alleen fouten, maar krijgen bovendien beter inzicht in de mogelijkheden om de afvalbeheerbijdrage te beperken. In de praktijk blijken kleine verbeteringen in registratie, materiaalkeuze en verpakkingsontwerp al een aanzienlijk verschil te kunnen maken.

Stap 1

Registreer verpakkingen vanaf de bron

De meeste administratieve fouten ontstaan doordat verpakkingsgegevens pas aan het einde van het jaar worden verzameld. Dan moeten gegevens uit verschillende systemen worden gecombineerd of opnieuw worden opgevraagd bij leveranciers. Leg daarom op het moment van ontwikkelen of inkopen direct de volgende gegevens vast:

- materiaalsoort
- gewicht
- afmetingen
- aandeel en herkomst gerecycled materiaal
- verpakkingscategorie

Stap 2

Controleer de materiaalclassificatie

Een verkeerd gekozen materiaalcategorie kan ertoe leiden dat een verpakking onder een te hoog tarief wordt geregistreerd. Controleer daarom altijd:

- uit welk materiaal een verpakking daadwerkelijk bestaat
- of samengestelde verpakkingen correct zijn uitgesplitst
- of wijzigingen in verpakkingen zijn verwerkt

Stap 3

Verminder onnodig materiaalgebruik

Veel verpakkingen bevatten meer materiaal dan noodzakelijk. Door kritisch naar het ontwerp te kijken, kan een verpakking aanzienlijk lichter worden. Dat lijkt misschien weinig, maar bij honderdduizenden verpakkingen kan dit duizenden kilo's per jaar schelen. Minder materiaal betekent bovendien vaak lagere inkoopkosten en een lagere CO_2-uitstoot.

Stap 4

Kijk kritisch naar kunststof

Voor veel bedrijven vormt kunststof de grootste kostenpost. Omdat kunststof relatief hoge tarieven kent, levert juist hier een kleine ontwerpwijziging vaak de grootste financiële besparing op. Het is daarom verstandig om extra onderzoek uit te voeren:

- kan er minder kunststof gebruikt worden?
- is een monomateriaal mogelijk?
- kan een deel worden vervangen door karton?
- is de verpakking beter recyclebaar te maken?

Stap 5

Let op bij export

Verpakkingen die niet op de Nederlandse markt terechtkomen, vallen vaak buiten de Nederlandse afvalbeheerbijdrage. Een goede scheiding tussen Nederlandse afzet en export voorkomt dat verpakkingen onterecht in de Nederlandse aangifte worden meegenomen.

> *Let wel op: in het land waar de verpakkingen wél op de markt worden gebracht, kunnen registratie-, aangifte- en betalingsverplichtingen gelden. Wie hiervoor verantwoordelijk is en welke regels en tarieven gelden, verschilt per land. Controleer dit daarom altijd voor de landen waar je producten verkoopt.*

Stap 6

Leg wijzigingen direct vast

Veel bedrijven passen tussentijds verpakkingen aan, bijvoorbeeld:

- een nieuwe leverancier
- een andere folie
- een lichtere doos
- een nieuwe dop
- aangepaste etiketten

Wanneer wijzigingen pas vlak voor de aangifte aan het licht komen, moeten gegevens alsnog worden opgezocht en gecontroleerd. Dat kost tijd en vergroot de kans op fouten.

Stap 7

Werk samen met de juiste partners

Bij veel bedrijven zijn de benodigde verpakkingsgegevens verspreid over verschillende afdelingen en leveranciers. Door structureel samen te werken met verpakkingsleveranciers, adviseurs of andere gespecialiseerde partijen kunnen deze gegevens gedurende het jaar centraal worden verzameld. Dat verkleint de administratieve last en vergroot de betrouwbaarheid van de uiteindelijke aangifte.

Bedrijven die veel verschillende verpakkingen verwerken kiezen er daarom regelmatig voor om de registratie en aangifte gedeeltelijk of volledig te laten uitvoeren door een gespecialiseerde partij.

Kortom, een goede administratie loont

Een goede verpakkingenadministratie levert meer op dan een correcte aangifte van de afvalbeheerbijdrage. De gegevens vormen ook de basis voor andere wettelijke verplichtingen, zoals de verslaglegging die binnen de UPV van bedrijven kan worden gevraagd.

Door de PPWR is een complete en goed onderbouwde verpakkingenadministratie van groot belang. Bedrijven die hun verpakkingsgegevens gestructureerd vastleggen zijn voorbereid op de vastgestelde rapportage- en registratieverplichtingen.

Praktijkvoorbeeld

Een efficiënte administratie in de praktijk

Een producent van voedingsmiddelen brengt jaarlijks een groot aantal verschillende verpakkingen op de Nederlandse markt. Om de afvalbeheerbijdrage correct te kunnen berekenen, moeten alle gebruikte verpakkingsmaterialen nauwkeurig worden geregistreerd.

Voor de kartonnen dozen en kunststof verpakkingen ontvangt de producent gedurende het jaar informatie van haar verpakkingsleverancier. Deze productspecificaties vormen een belangrijk uitgangspunt voor de verpakkingenadministratie. Maar daarmee is de administratie nog niet compleet. De gegevens moeten worden gecombineerd met onder meer productieaantallen, exportstromen en de daadwerkelijk op de Nederlandse markt gebrachte verpakkingen. Bij grote aantallen verpakkingen en wijzigingen in assortiment, materialen of gewichten kan dit al snel een complexe en tijdrovende administratie worden.

Om bedrijven hierbij te ondersteunen, ontwikkelt Packspert een verpakkingsadministratieplatform dat nog dit jaar wordt gelanceerd. Het platform brengt verpakkingsgegevens centraal samen en helpt bedrijven om deze gegevens gestructureerd bij te houden en te gebruiken voor hun aangifte. Zo wordt de verpakkingsadministratie niet alleen efficiënter en beter controleerbaar, maar ontstaat ook meer inzicht in mogelijke besparingen op de afvalbeheerbijdrage.

Hoewel de producent verantwoordelijk blijft voor een juiste en volledige aangifte, laat dit voorbeeld zien hoe een verpakkingsspecialist en een goede verpakkingsadministratie kunnen bijdragen aan een efficiënter proces en meer grip op de kosten.

Hoofdstuk 6

Toekomstbestendig verpakken: wat betekent de PPWR voor verpakkingskeuzes

De keuzes die bedrijven nu maken voor hun verpakkingen zijn niet alleen van belang voor de afvalbeheerbijdrage. Naast de UPV stelt de PPWR ook eisen aan het ontwerp en materiaalgebruik van verpakkingen. Deze nieuwe verplichtingen gaan de komende jaren stap voor stap gelden.

Meer eisen aan verpakkingen

De PPWR moet ervoor zorgen dat verpakkingen in Europa minder grondstoffen gebruiken en beter passen binnen een circulaire economie. Voor bedrijven die verpakkingen ontwikkelen en inkopen betekent dit nieuwe verplichtingen op het vlak van:

Minder verpakkingsmateriaal
Het gewicht en volume van verpakkingen moeten zoveel mogelijk worden beperkt, zonder dat de verpakking zijn functie verliest.

Recyclebaarheid
Verpakkingen moeten zo worden ontworpen dat ze goed kunnen worden gerecycled. De eisen hiervoor worden de komende jaren verder aangescherpt.

Gerecycled materiaal
Voor kunststof verpakkingen gaan minimumpercentages voor het gebruik van gerecycled kunststof gelden. Welke eisen gelden, hangt onder meer af van het type verpakking.

Hergebruik en navulling
De PPWR stimuleert het gebruik van herbruikbare verpakkingen en stelt voor bepaalde verpakkingen en situaties eisen aan hergebruik en navulling.

Etikettering
Er komen Europese regels voor informatie en symbolen op verpakkingen. Deze moeten het onder meer makkelijker maken om verpakkingsafval op de juiste manier te scheiden.

Afvalbeheerbijdrage en PPWR komen samen bij het ontwerp

Een deel van deze verplichtingen speelt ook een rol bij de afvalbeheerbijdrage. Denk aan het materiaal, het gewicht en de recyclebaarheid van een verpakking. Maar let op, voldoen aan de PPWR betekent niet automatisch dat de afvalbeheerbijdrage lager wordt. Andersom betekent een lage afvalbeheerbijdrage niet automatisch dat een verpakking aan alle eisen van de PPWR voldoet.

Door alle PPWR-verplichtingen al bij het ontwerp van een verpakking mee te nemen, kunnen bedrijven voorkomen dat zij nu kiezen voor een ontwerp dat binnen afzienbare tijd aangepast moet worden.

Verder kijken dan de aangifte bij Verpact

De gegevens die voor de afvalbeheerbijdrage worden verzameld, zoals materiaalsoort, gewicht en verpakkingshoeveelheden, zijn ook bruikbaar bij de voorbereiding op verschillende PPWR-verplichtingen. Voor de PPWR zijn daarnaast aanvullende gegevens nodig, afhankelijk van de verpakking en de verplichtingen die daarvoor gaan gelden.

Meer weten over de PPWR? Lees onze whitepaper: Van afval naar waarde – De toekomst van verpakken.

Praktijkvoorbeeld

Vandaag besparen én voorbereid zijn op morgen

Een producent van verzorgingsproducten gebruikt een kunststof verpakking die uit meerdere materiaalsoorten bestaat. Bij een herontwerp kiest het bedrijf voor een verpakking van één kunststofsoort met vaste opdruk en net wat minder materiaal.

Deze aanpassing maakt de verpakking beter recyclebaar en sluit beter aan bij de eisen en doelstellingen van de PPWR. Tegelijkertijd kan de wijziging bijdragen aan een gunstigere afvalbeheerbijdrage, doordat de verpakking eenvoudiger kan worden verwerkt en beter past binnen tariefdifferentiatie.

Het voorbeeld laat zien dat slimme verpakkingskeuzes niet alleen bijdragen aan duurzaamheid, maar bovendien financiële voordelen kunnen opleveren.

Hoofdstuk 7

Checklist: klaar voor de afvalbeheerbijdrage?

Deze whitepaper geeft inzicht in hoe de Nederlandse afvalbeheerbijdrage voor verpakkingen werkt en welke verplichtingen daarbij horen. Maar hoe kan worden vastgesteld of een bedrijf klaar is voor de volgende aangifte?

Gebruik onderstaande checklist om te controleren of de verpakkingenadministratie en de bijbehorende processen op orde zijn.

Jouw verantwoordelijkheid

- [ ] Ik weet of mijn bedrijf producent is in Nederland.
- [ ] Ik weet of wij aangifteplichtig zijn.
- [ ] Wij weten of wij boven de 50.000 kg-grens uitkomen.
- [ ] Wij weten welke verpakkingen onder de regeling vallen.

Met vertrouwen de aangifte indienen

- [ ] De benodigde gegevens zijn centraal beschikbaar.
- [ ] Leveranciersgegevens zijn gecontroleerd.
- [ ] De aangifte is reproduceerbaar.
- [ ] Er is een interne controle uitgevoerd.

Jouw verpakkingen goed in beeld

- [ ] Alle verpakkingen zijn geregistreerd.
- [ ] Per verpakking is het gewicht per materiaal bekend.
- [ ] Samengestelde verpakkingen zijn uitgesplitst.
- [ ] Exportstromen zijn geregistreerd.
- [ ] Wij werken wijzigingen gedurende het jaar direct bij.
- [ ] Onze berekeningen zijn onderbouwd.

Kansen om kosten te besparen

- [ ] Wij weten welke verpakkingen de hoogste afvalbeheerbijdrage veroorzaken.
- [ ] Wij beoordelen nieuwe verpakkingen ook op recyclebaarheid.
- [ ] Wij onderzoeken mogelijkheden om materiaalgebruik te verminderen.
- [ ] Wij onderzoeken alternatieve materialen om de afvalbeheerbijdrage te verlagen.
- [ ] Wij houden rekening met de actuele tarieven van Verpact.

Tot slot: vooruitkijken

- [ ] De PPWR is onderdeel van onze verpakkingsstrategie.
- [ ] Nieuwe verpakkingen worden beoordeeld op PPWR-eisen die nu en de komende jaren gelden.
- [ ] Wij zien de afvalbeheerbijdrage niet alleen als een verplichting, maar ook als een kans om verpakkingen te verbeteren.

Jouw score

18–22 vinkjes
De administratie en processen zijn goed op orde.

12–17 vinkjes
De basis staat, maar er zijn nog verbeterpunten.

Minder dan 12 vinkjes
Het is verstandig om de verpakkingenadministratie en verantwoordelijkheden kritisch tegen het licht te houden voordat je de volgende aangifte opstelt.

Verder lezen

Verpact

Officiële informatie over de afvalbeheerbijdrage, producentenverantwoordelijkheid, tarieven, aangifteproces, materiaalcategorieën en tariefdifferentiatie.

www.verpact.nl

Rijksoverheid

Informatie over de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV), de wettelijke verplichtingen rondom verpakkingen en de implementatie van Europese regelgeving.

www.rijksoverheid.nl

Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR)

De Europese verordening die eisen aan verpakkingen en verpakkingsafval vastlegt en waarnaar in hoofdstuk 1 en 6 wordt verwezen.

https://eur-lex.europa.eu

Onze kennis, jouw voorsprong

De afvalbeheerbijdrage is meer dan een wettelijke verplichting. Met de juiste aanpak krijg je grip op kosten, administratie en toekomstige ontwikkelingen.

Packspert vertaalt deze en andere complexe wetten naar heldere en toepasbare informatie, zodat bedrijven niet alleen voldoen aan de regels, maar ook stappen kunnen zetten richting toekomstbestendig ondernemen.

Vanuit onze onafhankelijkheid en kennis helpen wij organisaties hun ketens duidelijk in beeld te krijgen, risico's te beperken, processen goed te regelen en dit alles goed vast te leggen.

Zo maken we samen beleid werkbaar en wordt duurzaam verpakken niet alleen een verplichting, maar ook een kans om kosten te beheersen en toekomstbestendig te ondernemen.

Heb je vragen over dit onderwerp?

Neem gerust contact op! Wij verdiepen ons graag in alle aspecten die bij verpakkingen komen kijken en maken dit concreet voor jou.

info@packspert.nl

078 652 40 90

Toegankelijk advies op maat
Wij vertalen voor jou de overvloed aan ingewikkelde informatie naar begrijpelijke taal en een perfect passend advies.

Duurzaam met impact
We vertellen jou het eerlijke verhaal en helpen je op basis daarvan de meest duurzame keuze te maken.

Jouw onafhankelijke expert
We zijn een onafhankelijk kenniscentrum, niet beïnvloed door politiek of commercie. We adviseren iedereen die onze hulp kan gebruiken.